

Informativni dokument o uporabi členov 220(2)(b) in 239 Carinskega zakonika Skupnosti

1.	UPORABA ČLENA 220(2)(B) CARINSKEGA ZAKONIKA SKUPNOSTI.....	4
1.1.	Napaka carinskih organov samih.....	4
1.1.1.	Načela.....	4
1.1.2.	Primeri.....	5
1.2.	Izsledljivost napake.....	7
1.2.1.	Načela.....	7
1.2.2.	Narava napake.....	8
1.2.3.	Strokovne izkušnje izvajalca.....	10
1.2.4.	Vestnost izvajalca.....	10
1.2.5.	Primeri v zvezi z izsledljivostjo napak.....	Error! Bookmark not defined.
1.2.2.1.	Napake pri tarifah v nacionalni uporabi.....	11
1.2.2.2.	Napake pri tarifni uvrstitvi od vzpostavitve zavezujočih tarifnih podatkov.....	11
1.2.2.3.	Primer nepravilnih preferenčnih potrdil.....	12
1.2.2.4.	Ekonomski položaj zadevne osebe.....	14
1.3.	Določbe, ki se nanašajo na carinsko deklaracijo.....	15
1.4.	Dobra vera izvajalca.....	15
2.	UPORABA ČLENA 239 CARINSKEGA ZAKONIKA SKUPNOSTI.....	16
2.1.	Pojem posebnih okoliščin.....	16
2.1.1.	Načela.....	16
2.1.2.	Primeri posebnih okoliščin.....	17
2.2.	Odsotnost prevare in očitne malomarnosti.....	20
2.2.1.	Načela.....	20
2.2.2.	Primeri.....	21
2.3.	Primeri iz sektorjev, kjer so se sprejele številne odločitve.....	21
2.3.1.	Tranzit.....	21
2.3.2.	Neizpolnjevanje obveznosti pristojnih oblasti.....	24
2.3.2.1.	Primeri neizpolnjevanja obveznosti.....	25
2.3.2.2.	Primeri nepriznavanja neizpolnjevanja obveznosti.....	28

Uvod

Na podlagi člena 220(2)(b) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 (v nadaljevanju Carinski zakonik Skupnosti) uvozne ali izvozne dajatve niso naknadno vknjižene, če pristojni carinski organi naredijo aktivno napako, ki je carinski dolžnik, ki je deloval v dobri veri in spoštoval vse določbe veljavnih predpisov glede carinske deklaracije (odločba REC), ni mogel razumno odkriti.

Na podlagi člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti se povračilo ali odpust uvoznih ali izvoznih dajatev lahko izvede v posebnih okoliščinah, ko izvajalcu ne moremo pripisati ne prevare ne očitne malomarnosti (uporaba načela pravičnosti) (odločba REM).

Možnost, da se naknadna vknjižba dajatev ali njihov odpust/povračilo ne izvede zaradi razloga pravičnost, obstaja že več kot 20 let in je bila predmet številnih odločb Komisije in precejšnjega dela sodne prakse Sodišča Evropskih skupnosti ter nedavno Sodišča prve stopnje ES.

V okviru razprav o spremembi Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 (v nadaljevanju „izvedbene določbe Carinskega zakonika Skupnosti“ ali „IDZ“) glede upravljanja postopkov REM/REC (dokument TAXUD/4829/2002) in za lažjo enotno uporabo pravil glede neizvajanja vknjižbe, odpusta ali povračila dajatev v Skupnosti je treba določiti načela REM/REC, ki so inspirirala postopke v zadnjih letih, in sicer tako odločbe Komisije kot sodno prakso Skupnosti. **To je še prvi osnutek, ki bo seveda še dopolnjen in natančneje oblikovan.**

To besedilo predstavlja le sedanje stanje sodne prakse Sodišča in Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti ter vse najpomembnejše odločbe Komisije. Ne govori o različnih pristopih v posameznih odločbah, ampak **navede predvsem merila za odločanje**. Posamezne odločitve navadno upoštevajo več meril (pozitivna in/ali negativna) in tako odražajo celovito oceno, prilagojeno posameznemu primeru. Besedilo se tako nanaša na sodbe sodnikov Skupnosti in na odločbe Komisije, v katerih so se razvila omenjena merila. Treba je torej poznati tudi kontekst teh sodb in odločb. Seveda to besedilo ne bo dokončno določeno in se bo prihodnje razvijalo, da bi upoštevalo nove prakse, nova pravila, nove sodbe sodnikov Skupnosti ali samo razvoj poslovne prakse v gospodarskih okoljih.

Ta dokument temelji na sodni praksi Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje ES ter na najbolj pomembnih odločbah, ki jih je v preteklosti sprejela Komisija. Vendar ne povzema vseh odločb Komisije. Izvzete so bile:

vse odločbe o zadevah, naslovljenih na Komisijo pred letom 1990, saj odločbe pred tem letom večinoma niso več veljavne;

odločbe o vidikih carinske zakonodaje, ki so bili od takrat revidirani ali so bili samo začasnega pomena. To so številne odločbe o delovanju carinskih postopkov z ekonomskim učinkom, preden so bili revidirani leta 2001. Enako velja npr. za odločbe o zadevah, ki jih danes zajemajo IDZ (npr. členi 900 do 904) ali odločbe samo začasnega pomena kot na primer odločbe, povezane s težavami prenosa harmoniziranega sistema v kombinirano nomenklaturu konec 80 let;

odločbe, ki sta jih kasneje razveljavila Komisija ali sodnik Skupnosti;

odločbe preveč posebne narave zaradi malo podatkov o merilih pri odločanju.

To besedilo ni pravni instrument. Namenjeno je jedrnatemu obveščanju držav članic o načinu uporabe v nekaterih prejšnjih zadevah členov 220(2)(b) in 239 Carinskega zakonika za zagotovitev enotne uporabe teh določb.

Navedbe prejšnjih odločb Komisije REM ali REC so v sprotnih opombah. Z enim ali več primeri ilustrirajo merila iz besedila osnutka sporočila. Vendar seznam teh primerov ni izčrpen. Vendar pa sodna praksa Skupnosti včasih razvije povezave med merili za preučevanje zadev REC in zadev REM (kot npr. glede meril za izsledljivost napak v primerih REC in očitne malomarnosti v zadevah REM), se lahko zgodi, da odločbe REM služijo kot primer za ilustracijo nekaterih meril iz REC dela projekta.

Informativni dokument o uporabi členov 220(2)(b) in 239 Carinskega zakonika Skupnosti

1. UPRABA ČLENA 220(2)(B) CARINSKEGA ZAKONIKA SKUPNOSTI

Člen 220(2)(b) je namenjen zaščiti legitimnih pričakovanj carinskega dolžnika glede utemeljenosti vseh podatkov, na katerih temelji odločba za povračilo ali nepovračilo dajatev (1).

(1) Sodba z dne 27.6.1991, „Mecanarte“, [C-348/89](#), točka 19.

V skladu s tem členom se uvozne ali izvozne dajatve ne vknjižijo naknadno, če so izpolnjeni vsi štirje pogoji:

- vknjižbe ni bilo zaradi napake carinskih organov samih;
- carinski dolžnik te napake ni mogel razumno odkriti;
- carinski dolžnik je glede carinske deklaracije upošteval vse določbe iz veljavnih predpisov;
- carinski dolžnik je deloval v dobri veri.

Odkar ga je Uredba (ES) Evropskega parlamenta in Sveta št. 2700/2000 spremenila, vsebuje člen 220(2)(b) (2) Zakonika še dodatne podatke o izdaji nepravilnih certifikatov, ko se preferencialni status blaga ugotovi na podlagi upravnega sodelovanja, v katerega so vključeni organi tretje države. Ta vidik je razložen v točki 1.2.5.3.

(2) UL L 311 z dne 12.12.2000, str. 17.

1.1. Napaka carinskih organov samih

1.1.1. Načela

Carinski organi so med drugim zadolženi za izvajanje carinskih predpisov (člen 4(3) Carinskega zakonika Skupnosti).

Vsak organ, ki v okviru svojih pristojnosti priskrbi podatke, pomembne za izterjavo dajatev, in s tem povzroči legitimna pričakovanja carinskega dolžnika, je treba obravnavati kot carinski organ v smislu člena 220(2)(b) Zakonika (3). Ta organ je lahko organ države članice ali organ tretje države (primer pristojnih oblasti tretjih držav, ki izdajo potrdila o poreklu, potrdila, ki omogočajo prosti pretok blaga v Skupnosti ali potrdila o pristnosti) (4).

(3) Zgoraj navedena sodba „Mecanarte“, točka 22.

(4) Sodba z dne 14.5.1996, „Faroe Seafood“, [C-153/94](#) in C-204/94, točka 90.

Napako mora izhajati iz **aktivnega delovanja** carinskih organov samih in je takšna napaka, ki zbudi legitimna pričakovanja carinskega dolžnika (5).

(5) Zgoraj navedena sodba „Mecanarte“, točka 23, in sodba z dne 14.11.2002 „Illumitronica“, [C-251/00](#), točka 42.

Vendar se včasih tudi z določenim „pasivnim“ delovanjem povzroči napaka v smislu člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti. Gre za zadeve, ko carinski organi za številne uvoze in v dolgem časovnem obdobju niso imeli nobenih ugovorov pri tarifni uvrstitvi blaga (6), čeprav je primerjava med prijavljeno tarifno številko in natančnim opisom blaga v skladu z oznakami iz nomenklature razkrila napačno tarifno uvrstitev (7).

(6) Izraze „dolgo časovno obdobje“, „številni“ in „ugovori“ je treba določiti za vsak primer posebej.

(7) Sodba z dne 1.4.1993, „Hewlett-Packard“, [C-250/91](#), točka 21.

1.1.2. Primeri

A) Naslednje napake se obravnava kot napake carinskih organov v smislu člena 220(2)(b) Zakonika:

- napake zaradi napačne razlage ali neustrezne uporabe veljavnih zakonodajnih pravil (8). Te napake se lahko pojavijo v različnih fazah:

(8) Zgoraj navedena sodba „Mecanarte“, točka 20; sodba z dne 26.6.1990, „Deutsche Fernsprecher GmbH“, [C-64/89](#); sodba z dne 12.12.1996, „Foods Import Srl“, [C-38/95](#); sodba z dne 12.12.1996, „Olasagasti“, [C-47/95](#) v C-50/95, C-60/95, C-81/95, C-92/95 in C-148/9; sodba z dne 19. oktobra 2000, „Hans Sommer GmbH“, [C-15/99](#).

– v času pregleda dokumentov:

- * sprejetje deklaracije brez predloženega dokumenta (dovoljenje, potrdilo itd.) (9), ki ga zahtevajo predpisi Skupnosti;

(9) REC 3/91, REC 2/94, REC 6/97, REC 10/99, REC 1/00, REC 4/00, REC 4/01

- * sprejetje globalnih potrdil o poreklu, kjer predpisi tega ne dovolijo (10);

(10) REC 5/92

- * sprejetje deklaracije ne da bi bili izpolnjeni pogoji za oprostitev dajatev, določeni v predpisih (11);

(11) REC 1/97

- * odobritev preferencialne tarifne obravnave, čeprav pogoji za to obravnavo še niso bili določeni v predpisih Skupnosti (12);

(12) REC 8/93

- * odobritev preferencialne tarifne obravnave, čeprav da organi oblasti države upravičenke Komisiji še niso sporočili imen in naslovov pristojnih organov za izdajo potrdil in uporabljenih vzorcev odtisov žiga, ko je bilo to sporočilo eden od nujnih pogojev za izvajanje preferencialnega ukrepa (13);

(13) REC 4/94 – 7/94

- * carinski urad na deklaraciji popravi stopnjo dajatve, ne da bi o tem obvestil zadevno osebo ali njenega predstavnika, a je ta popravek napačen (14);

14 REC 2/98, REC 10/99

- med fizičnim preverjanjem blaga v carinskem uradu ali v podjetju (15);

(15) REM 4/92, REC 6/96, REC 3/97, REC 4/97, REC 9/01

- med naknadnim preverjanjem (16) ali revizijo podjetja (17);

(16) REC 1/91, REC 17/98, REC 1/00

(17) Zgoraj navedena sodba „Hans Sommer GmbH“, REC 3/92.

- pri izmenjavi pisem med pristojnimi organi in carinskim dolžnikom, ko se pristojni organ odloči glede izvajanja veljavnih predpisov (18);

(18) REM 6/96, REC 11/98, REC 15/98

- ko dokumente izdajo pristojni organi tretjih držav (19);

(19) REC 11/99

- objava nacionalnih tarif, ki vsebujejo napačne podatke (20);

(20) Sodba z dne 12.7.1989, „Binder“, 161/88 in sodba „Behn“, [C-80/89](#), REC 2/91, REC 5/91, REC 7/93, REC 11/98, REC 4/95, REC 4/00, REC 4/01.

- objava nacionalnih navodil z napačnimi podatki (21);

(21) REC 3/90

- objava besedila zakonodaje v *Uradnem listu Evropske unije*, ki vsebuje napako v eni od jezikovnih različic (22);

(22) REC 1/94, REM 1/94

- carinski organi v dolgem časovnem obdobju nimajo nobenih ugovorov zaradi številnih napačnih carinskih deklaracij (23), zlasti ko je bilo iz podatkov na deklaracijah jasno razvidno, da le-te niso pravilne (24);

(23) Izraze „dolgo časovno obdobje“, „številni“ in „ugovori“ je treba določiti za vsak primer posebej.
 (24) Zgoraj navedena sodba „Hewlett-Packard“; REC 10/96, REC 5/98, REC 11/98, REC 15/98, REC 3/99, REC 1/00, REC 7/00, REC 3/01.

- ko je preferencialni status nekega blaga vzpostavljen na podlagi upravnega sodelovanja, v katerega so vključeni organi tretje države. Tudi če je izvoznik z nepravilno predstavitvijo dejstev zavedel omenjene organe, so le-ti vseeno naredili napako, če so vedeli ali bi razumno morali vedeti, da blago ne izpolnjuje pogojev, potrebnih za preferencialno obravnavo (25).

(25) Člen 220(2)(b), drugi in tretji pododstavek; glej tudi zgoraj navedeno sodbo „Faroe Seafood“.

B) Naslednjih napak se ne obravnava kot napake carinskih organov v smislu člena 220(2)(b) Zakonika:

- organi določene države članice dajo napačne podatke, ki niso zavezujoči za pristojni organ države, kjer so dajatve vknjižene (26);

(26) Zgoraj navedena sodba „Hewlett-Packard“, točka 16; REC 4/96

- ustno posredovani – tudi po telefonu – napačni podatki, ki ne zavezujejo pristojnega organa (27);

(27) REM 13/92, REC 4/00

- napake, ki niso vplivale na povračilo zadevnih dajatev, kot na primer domnevne napake, ki jih naredijo nacionalni organi pri upravljanju tarifne kvote, ko blago do navedene kvote ni upravičeno, ker zanjo ne izpolnjuje pogojev (28);

(28) REC 06/91

- sprejetje napačnih carinskih deklaracij brez ugovora (29), razen, če ta zadeva številne carinske deklaracije v dolgem časovnem obdobju in zlasti, če je bilo iz podatkov na omenjenih deklaracijah jasno razvidno, da slednje niso pravilne (30);

(29) REC 4/96, REM 9/95
 (30) Zgoraj navedena sodba „Hewlett-Packard“, točka 19, REC 2/93, REC 5/98, REC 17/98, REM 34/99

- organi tretje države izdajo nepravilno potrdilo, ko se preferencialni status blaga vzpostavi na podlagi upravnega sodelovanja, v katerega so vključeni organi tretje države, ko naj bi slednje zavedel izvoznik z nepravilno predstavitvijo dejstev zavedel omenjene organe (31).

(31) Člen 220(2)(b), tretji pododstavek; glej tudi zgoraj navedeno sodbo „Faroe Seafood“.

1.2. Izsledljivost napake

1.2.1. Načela

Da bi ugotovili, ali bi lahko carinski dolžnik, ki je deloval v dobri veri, napako carinskih organov razmeroma lahko odkril, je treba upoštevati naravo napake same, strokovne izkušnje carinskega dolžnika in vestnost, ki jo je pokazal. Zato je treba posamezno preučiti vse okoliščine primera (32). Dejstvo, da so carinski organi naredili napako, ni zadosten dokaz, da te napake ne bi mogel razmeroma lahko odkriti izvajalec.

(32) Zgoraj navedena sodba „Deutsche Fernsprecher GmbH“, točka 18 in naslednje točke.

1.2.2. Narava napake

Glede narave napake je treba vedno preveriti, ali so zadevni predpisi zapleteni (33) ali dovolj preprosti, da če dejstva preučimo, napako zlahka odkrijemo. Predpisi se štejejo za kompleksne v naslednjih primerih:

(33) Zgoraj navedene sodbe „Hewlett-Packard“ točka 23, „Faroe Seafood“, točka 100, „Illumitrónica“, točka 56 in „Deutsche Fernsprecher GmbH“, točka 20.

- ko lahko uporabljena terminologija povzroči nejasnosti ali ni jasna glede cilja zadevnih predpisov (34),

(34) Zgoraj navedena sodba „Foods Import Srl“, točka 30; REC 15/98, REC 17/98, REC 3/99, REC 6/00.

- ko sprememba pravil ni očitna in so pristojni organi sami potrebovali nekaj časa, da so uvedbo spremembe ugotovili (35),

(35) Zgoraj navedena sodba „Foods Import Srl“, točka 30 in 31; REM 12/01.

- ko so bili predpisi po spornih dejanjih zaradi svoje nejasnosti spremenjeni (36),

(36) REC 1/97

- ko so imeli pristojni organi držav članic različne ali nasprotujoče si razlage predpisov, ki so zahtevale razprave v pristojnih forumih na ravni Skupnosti ali na nacionalni ravni (37), ali povzročile sprejetje uredbe o tarifni uvrstitvi (38) ali pa pripeljale do sodbe Sodišča Evropskih skupnosti ali Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti glede tarifne uvrstitve določenega blaga (39),

(37) REC 2/94, REC 1/95, REC 4/97, REC 5/97, REC 6/97
 (38) REC 1/90
 (39) REC 3/93, REC 1/01

- so carinski organi svojo napako ponovili (40),

(40) Zgoraj navedena sodba „Foods Import Srl“, točka 30, in zgoraj navedena sodba „Illumitronica“, točka 56; REC 1/93, REC 11/98, REC 15/98, REC 11/99, REC 1/00, REC 3/01..

- V naslednjih primerih se zadevni predpisi ne štejejo za zapletene:
- napaka carinskih organov bi se lahko odkrila že s samim branjem besedil, objavljenih v *Uradnem listu Evropske unije* (41);
- (41) Glej točko 1.2.5.1 spodaj glede napak v nacionalnih tarifah; blago bi se zlahka pravilno uvrstilo, če bi se upoštevala običajna pravila tarifne uvrstitve (42).

(42) REC 1/91

Treba je spomniti, da se v skladu s sodno prakso Skupnosti narava napake določi predvsem glede na to, (43) kako dolgo so organi pri napaki vztrajali.(44)

(43) Zgoraj navedena sodba „Deutsche Fernsprecher GmbH“, točka 21.
 (44) Sodba z dne 10.5.2001 „Kaufring“, T-186/97, T-187/97, T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 in T-147/99, točka 282.

1.2.3. Strokovne izkušnje izvajalca.

Glede poklicnih izkušenj izvajalca je treba ugotoviti, ali gre za profesionalnega gospodarskega subjekta, ki se ukvarja predvsem z uvozom in izvozom, in ali že ima izkušnje z blagovno menjavo zadevnega blaga, predvsem ali v preteklosti že izvajal dejavnosti, za katere so bile dajatve izračunane pravilno. Tako se lahko za neizkušene izvajalce štejejo:

- posamezniki,
- zelo majhna podjetja (45),

(45) REM 12/01. V tem primeru je bila zadevna stranka „najmanjše podjetje“, ki je vključevalo eno osebo. Treba je omeniti, da priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 (UL L 124) pri določitvi te kategorije izvajalca govori o številu zaposlenih, manjšem od deset.

- izvajalci, ki uvažajo prvič (46),

(46) REC 3/90

- izvajalci, ki so že uvažali, vendar prvič uporabljajo nove postopke (npr. postopek v posebne namene) (47),

(47) REC 15/98

- izvajalci, ki so že izvajali enake ali podobne dejavnosti v preteklosti, a za katere dajatve nikoli niso bile pravilno izračunane, in jih carinski organi nikoli niso opozorili, da dejavnosti, ki jih izvajajo, niso pravilne (48).

(48) REM 6/99

Za izkušene izvajalce se štejejo:

- strokovnjaki za carinjenje in mednarodno trgovino (49),

(49) REC 8/91, REC 7/00

- imetniki dovoljenj za poenostavljeni postopek carinjenja (ali tranzita), imetniki dovoljenj za carinske postopke z ekonomskim učinkom in imetniki dovoljenj za postopke v posebne namene, pod pogojem, da ta dovoljenja pomenijo, da njihovi imetniki že imajo določene poklicne izkušnje na carinskem področju (50),

(50) REM 9/90, REM 14/93, REM 18/00, REM 9/01

- izvajalci, ki so v preteklosti že večkrat izvedli istovrstne uvozne posle, za katere so se dajatve izračunale pravilno (51).

(51) REC 4/00, REC 4/01

1.2.4. Vestnost izvajalca

Na splošno morajo izvajalci preveriti predpise (zlasti tiste objavljene v *Uradnem listu Evropske unije*, glej na primer naslednjo točko 1.2.5.1.), ki veljajo za posle, ki jih izvajajo, ter katere dajatve je treba plačati (52). Tako mora izvajalec preveriti, če

obstaja objavljena zakonodaja Skupnosti, ki določa izvedbene pogoje in merila, ki jih je treba izpolniti za preferencialno tarifno obravnavo (53), ali ugotoviti, če je za zadevno blago treba plačati protidampinško dajatev (54).

(52) Zgoraj navedeni sodbi „Binder“ in „Behn“; REM 9/96, REC 4/00
(53) REC 8/93
(54) REC 8/91

Prav tako mora izvajalec, če sam dvomi o natančnosti podatkov in navedb, potrebnih za sestavo carinske deklaracije ali dokumentov, priloženih deklaraciji, ali glede skladnosti dejavnosti z veljavnimi predpisi, poiskati podatke pisno in temeljito preveriti, če so njegovi dvomi utemeljeni (55).

(55) Zgoraj navedena sodba „Deutsche Fernsprecher GmbH“, točka 21, REC 15/98

Vendar pa se šteje izvajalec za vestnega, če napaka carinskih oblasti izvira iz dejstev, ki navadno strokovnim krogom niso znana (56). Na primer, ko se preferencialno tarifno obravnavo dodeli pod pogojem, da so organi države upravičenke prej Komisiji posredovali imena in naslove organov, pristojnih za izdajo potrdil in uporabljenih vzorcev odtisov žigov v uporabi, se izvajalcu ne more očitati, da ni vedel za odsotnost takšnega obvestila in da ni odkril napake nacionalnih organov, ki so tarifno obravnavo dodelili (57).

(56) REC 16/98
(57) REC 4 do 7/94

Prav tako zavezanost k vestnosti izvajalcev ne pomeni, da morajo primerjati različne jezikovne različice, objavljene v *Uradnem listu Evropske unije*, da bi preverili njihovo identičnost.

(58) REC 1/94

1.2.5. Primeri, ki se nanašajo na izsledljivost napak

1.2.2.1. Napake v nacionalnih tarifah

Napake v nacionalnih tarifah se morajo šteti kot napake carinskih organov v smislu člena 220(2)(b) (59).

(59) REC 2/91

Vendar pa se v primeru, ko je zadevni izvajalec izkušen, napaka mora šteti kot izsledljiva s strani izvajalca. Tarifne določbe Skupnosti so od svoje objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* edino materialno pravo za to področje, ki ga ne sme nihče prezreti. Tarifa, ki jo pripravijo nacionalni organi, je le priročnik za carinjenje in ima samo informativno vrednost. Z branjem *Uradnega lista Evropske unije*, kjer so objavljene vse ustrezne določbe, bi torej pozoren izvajalec moral odkriti vse napake tarife v nacionalni rabi (60).

(60) Zgoraj navedeni sodbi „Binder“ in „Behn“. Sodba z dne 26.11.1998, „Covita AVE“, [C-370/96](#), REC 5/91, REC 7/93, REC 4/95, REC 4/00, REC 4/01

Vendar če nacionalni organi v nacionalni rabi uporabijo tarifo za izračun dajatev ali za odpust ali povračilo dajatev pri uvoznih dejavnostih, ki so enake ali podobne

spornim dejavnostim, se napake carinskih organov (napačna raba tarif in napačno pisno zavzetje stališča) lahko štejejo kot takšne, ki jih niti izkušen izvajalec ne more izslediti.

1.2.2.2. Napake tarifne uvrstitve od vzpostavitve zavezujočih tarifnih podatkov

vzpostavitvi zavezujočih tarifnih podatkov (ZTP) so slednji edina zaščita izvajalcev pred napakami tarifne uvrstitve. Zato se lahko v primeru, ko so carinski organi naredili napako v smislu člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti, in je ta napaka povezana s težavami glede tarifne uvrstitve (na primer, ko se v dolgem časovnem obdobju sprejemajo številne napačne deklaracije, medtem ko bi iz podatkov na omenjenih deklaracijah lahko ugotovili, da je bila tarifna uvrstitev nepravilna) pojavita dve situaciji:

(61) Zgoraj navedena sodba „Hewlett-Packard“, odločbe REC 5/98, REM 34/99, REM 5/00

- izvajalec je imel ali bi moral imeti razloge za dvom o pravilnosti omenjene uvrstitve, če se upoštevajo njegova poklicna izkušnost in kompleksna narava zadevne uvrstitve. V tem primeru se napaka šteje kot izsledljiva, saj izvajalec v svojo zaščito ni preveril ZTP in ni pokazal vestnosti (62);

(62) REC 10/96, REM 12/97, REC 5/98

- izvajalec ni imel nobenega razloga za dvom o pravilnosti tarifne uvrstitve, v kolikor je določeno število bistvenih elementov podprlo njegovo uvrstitev in v kolikor se ta uvrstitev ni zdela zapletena. V tem primeru se torej napaka lahko šteje kot izsledljiva, saj ne more veljati, da je izvajalec ravnal nevestno (63).

(63) Zgoraj navedena sodba „Hewlett-Packard“; REC 2/97, REC 3/97

1.2.2.3. Primer nepravilnih preferencialnih potrdil

Odkar je zgoraj navedena Uredba (ES) št. 2700/2000 spremenila člen 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti je stanje v primeru, ko izvajalec, da bi bil upravičen do preferencialne obravnave, predloži nepravilno potrdilo o poreklu ali nepravilno potrdilo o gibanju blaga, ki ga izdajo organi tretjih držav v okviru sistema upravnega sodelovanja, naslednje.

Pristojni organi tretje države izdajo nepravilno potrdilo; napaka je takšna, da je ni mogoče razmeroma zlahka odkriti.

(64) Zgoraj navedena sodba „Illumitronica“

Napake ni, če je potrdilo nepravilno, ker so organi tretje države naredili napako zaradi izvoznikove nepravilne predstavitve dejstev.

Tudi če napaka nastane, ker je izvoznik dejstva nepravilno predstavil, velja, da carinski dolžnik napake ne more razmeroma zlahka odkriti, če so organi, ki so potrdilo izdali, vedeli ali bi morali vedeti, da blago ne izpolnjuje pogojev za preferencialno obravnavo.

Če se šteje, da napaka ni zlahka izsledljiva, se dajatve naknadno vknjižijo le pod pogojem, da je izvajalec ravnal v dobri veri. Za to mora dokazati, da je vestno zagotovil, da se upoštevajo vsi pogoji za preferencialno obravnavo. Če je v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno mnenje o utemeljenih dvomih, ali država upravičenka dobro uporablja preferencialni dogovor, izvajalec za dejavnosti po tej objavi ne more več trditi, da je ravnal v dobri veri.

Ta pravila se uporabijo samo, če se preferencialna obravnavo dodeli na podlagi potrdila pristojnih organov tretje države. Ne uporabljajo se torej ne za napačna ali ponarejena potrdila ne v primerih, ko izvoznik sam potrdi, da blago izpolnjuje pogoje za preferencialno obravnavo (pooblaščen izvozniki).

1.2.2.4. Ekonomski položaj zadevne osebe

Na splošno se ekonomski položaj zadevne osebe (65) (nevarnost stečaja ali likvidacije v primeru povračila dajatev) ne bi smela upoštevati za namene člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti.

(65) REC 3/91

1.3. Določbe, ki se nanašajo na carinsko deklaracijo

Deklarant mora glede carinske deklaracije upoštevati vse določbe iz veljavnih predpisov.

Deklarant mora torej carinskim organom posredovati vse potrebne podatke, določene s pravili Skupnosti in z nacionalnimi pravili in jih, po potrebi, dopolniti ali prenesti glede na carinsko obravnavo, zahtevano za zadevno blago. Vendar se ta obveznost omeji na podatke in dokumente, ki jih deklarant razmeroma lahko pozna ali dobi. Iz tega sledi, da če omenjeni deklarant v dobri veri predloži podatke, ki so, čeprav napačni ali nepopolni, edini, ki jih razmeroma lahko pozna ali dobi, velja, da je bil izpolnjen pogoj skladnosti z veljavnimi predpisi o carinski deklaraciji.

(66) Sodba z dne 23.5.1989, „Top Hit“, 378/87 (kjer se je štelo, da pogoj, ki se nanaša na carinsko deklaracijo, ni bil upoštevan) in zgoraj navedena sodba „Mecanarte“.
--

1.4. Dobra vera izvajalca

Izvajalec je moral ravnati v dobri veri. Povzročitelji goljufij so torej jasno izključeni iz določb člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti.

Če obstaja kakršen koli indic za goljufijo, mora izvajalec dokazati, da je deloval v dobri veri in da ni bil vpleten v goljufijo, ko se le-ta izkaže za resnično.

2. UPORABA ČLENA 239 CARINSKEGA ZAKONIKA SKUPNOSTI

V skladu s členom 239 Carinskega zakonika Skupnosti se lahko uvozne ali izvozne dajatve povrnejo ali odpustijo v posebnih okoliščinah, ki so druge kot okoliščine iz členov 236, 237 in 238, ko zadevni stranki ne moremo pripisati prevare ali očitne malomarnosti.

Ta določba zajema splošno klavzulo pravičnosti..

V skladu s sodno prakso Skupnosti ima carinski dolžnik, ki dokaže tako obstoj posebnih okoliščin kot odsotnost očitne malomarnosti ali prevare, pravico do odpusta ali povračila zakonsko določenih dajatev (67).

(67) Zgoraj navedena sodba z dne 10. maja 2001, „Kaufring AG“.

Preden se pristojni organ odloči, ali bo carinskemu dolžniku odobril povračilo ali odpust dajatev, mora upoštevati vse ustrezne dejanske podatke in okoliščine.

Organ odločanja mora prav tako uravnesiti na eni strani interese Skupnosti z zagotavljanjem upoštevanja carinskih določb in na drugi strani interese izvajalca, ki deluje v dobri veri, da le-ta ne bi utrpel škode, ki presega običajno komercialno tveganje. Pri tem mora upoštevati ne le ravnanje izvajalcev, temveč tudi ravnanje zadevnih carinskih organov ali organov Skupnosti.

(68) Sodba z dne 19. februarja 1998, „Eyckeler & Malt/Commission“, T-42/96, točka 133 in zgoraj navedena sodba „Kaufring AG“ točka 225.

2.1. Pojem posebnih okoliščin

2.1.1. Načela

V skladu s sodno prakso Skupnosti posebne okoliščine nastanejo, ko je iz okoliščin primera razvidno, da carinski dolžnik deluje v primerjavi z drugimi izvajalci, ki opravljajo enako dejavnost, v posebnih okoliščinah, in da ob odsotnosti teh okoliščin ne bi utrpel škode, povezane z vknjižbo dajatev (69).

(69) Sodba z dne 26.3.1987, „Coopérative agricole d’approvisionnement des Avirons“, 58/86, točka 22; sodba z dne 25.2.1999, „Trans-Ex-Import“, C-86/97, točki 21 in 22; sodba z dne 7.9.1999, „De Haan“, C-61/98, točki 52 in 53; zgoraj navedena sodba „Kaufring AG“, točka 218.

V drugih primerih se plačilo zakonsko določenih dajatev obravnava kot del običajnega komercialnega tveganja izvajalca.

Carinski dolžnik navadno prevzame odgovornost tako za plačilo uvoznih dajatev kot za ustreznost dokumentov, ki jih predloži carinskemu organu (70). Tako škodljive posledice nepravilnega ravnanja njegovih pogodbenic ne smejo biti v breme Skupnosti. Dejstvo, da so dokumenti lahko napačni, ponarejeni ali neveljavni, je del poklicnega in komercialnega tveganja pri delu, zlasti carinskega zastopnika (72), ki lahko poskuša dobiti odškodnino od gospodarskih subjektov, vpletenih v goljufivo uporabo zadevnih dokumentov.

(70) Zgoraj navedena sodba „Eykel & Malt“, točka 162.
(71) Sodba z dne 17.7.1997, „Pascoal e Filhos“, C-97/95, točka 55.
(72) Glej zlasti sodbo z dne 18.1.2000, „Mehibas Dordtselaan“, T-290/97, točka 83 in sodbo z dne 13.11.84, „Van Gend & Loos“ Zadeva 98 in 230/83, točka 16.

Preudaren gospodarski subjekt, ki se zaveda predpisov, mora upoštevati tveganja, povezana s trgovino, na katerem deluje, in jih sprejeti kot običajna komercialna tveganja. Naknadna preverjanja bi bila skoraj brez pomena, če bi že sama uporaba napačnih, ponarejenih ali neveljavnih dokumentov dopuščala povračilo ali odpust dajatev. Poleg tega bi to lahko odvrnilo gospodarske subjekte od izvajanja primerne nadzora in bi tako tveganje namesto gospodarskih subjektov bremenilo državno blagajno. Zato morajo slednji v okviru svojih pogodbenih odnosov sprejeti potrebne ukrepe za zaščito pred tveganjem za naknadno povračilo.

Ko pa je zloraba dokumentov lažja zaradi pomanjkljivosti v delovanju pristojnih carinskih organov ali Komisije, se lahko dajatve povrnejo ali odpustijo, ko carinskemu dolžniku ne da pripisati prevare ali očitne malomarnosti (glej točko 2.3.2.) (73).

(73) Sodba z dne 17.9.1998 „Hilton Beef“, T-50-96, točka 163.

2.1.2. Primeri posebnih okoliščin

A) Tako se lahko naslednje okoliščine, ki presegajo običajno poklicno in komercialno tveganje izvajalca, štejejo kot posebne okoliščine v smislu člena 239 Zakonika:

- okoliščine iz členov 900, 901 in 903 IDZ

- napake carinskih organov v smislu člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti (74) (glej točko 1.1.),

(74) Na primer REM 12/92 glede nacionalne rabe tarif z napakami. Glej tudi REM 10/92, kjer so carinski organi pisno obvezali izvajalca, da sprostí blago v prosti promet, čeprav bi ga, kot je tudi zahteval, lahko shranil v carinsko skladišče in kasneje ponovno izvozil brez predhodnega plačila uvoznih dajatev. Glej tudi REM 21/99, REM 26/99, REM 34/99, REM 10/00, REM 18/00, REM 8/01, REM 12/01.

- hude pomanjkljivosti v delovanju pristojnih carinskih organov in Komisije pri uporabi veljavnih pravil in pri nadzoru uporabe omenjenih pravil, če te pomanjkljivosti doprinesejo k nastanku nepravilnosti (75) (glej točko 2.3.2.);

(75) Zgoraj navedeni sodbi „Eyckeler & Malt/Commission“ in „Kaufring AG“. Za primere, kjer se pomanjkljivosti niso dokazale, glej REM 5/00, REM 12/00.

- nekatere jezikovne različice zakonodaje Skupnosti niso bile objavljene, zlasti ob pristopu desetih novih članic (76), ali pa so prisotne napake v eni ali več jezikovnih različicah objavljenega zakonodajnega besedila (77);

76) Sodba z dne 15.5.1986 „Oryzomyli Kavallas OEE“, Aff. 160/84, REM 1/97.
(77) REM 37/99

- nekatere okoliščine, v katerih lahko izvajalec pokaže, da bi se carinski postopki lahko izvedli tako, da ne bi povzročili carinskega dolga, a so se zaradi napake izvedli tako, da so dolg povzročili. Zadevna stranka mora dokazati, da so bili sprejeti vsi ukrepi za ugotavljanje istovetnosti blaga in da so se predložile vse dokazilne listine (78),

(78) Najpogostejši primeri uporabe so primeri, kjer so izvajalci brez predhodnega dovoljenja začeli s postopki aktivnega oplemenitenja (REM 17/00, REM 26/00, REM 2/01, REM 13/01, REM 24/01), pasivnega oplemenitenja (REM 13/98, REM 20/98, REM 5/99, REM 1/00, REM 29/00) ali z uvozom v okviru postopkov uporabe v posebne namene (REM 4/00). Z reformo carinskih postopkov z ekonomskim učinkom in postopkov uporabe v posebne namene leta 2001 ter z novo možnostjo pridobitve dovoljenj z učinkom za nazaj bi morali takšni primeri izginiti. Za primere z drugih področij glej REM 52/99, REM 11/00, REM 4/01, REM 7/01. Treba je omeniti, da se v določenih okoliščinah za tovrstne primere uporablja člen 859 IDZ.

- Skupnost odpove preferencialni sporazum, ko na primer družba izvažna v zadevno državo upravičenko (pred odpovedjo sporazuma) blago za predelavo in ponovni uvoz v okviru preferencialnega režima in zaradi odpovedi sporazuma blago ni ponovno uvoženo v okviru omenjenega režima. Posebne okoliščine izhajajo tu iz dejstva, da bi izvajalec lahko izvozil blago v okviru režima pasivnega oplemenitvenja, če bi v času izvoza vedel, da bo sporazum odpovedan (79).

(79) REM 17/92

- B) Okoliščine, ki so del običajnega poklicnega in komercialnega tveganja izvajalca in se ne štejejo kot posebne okoliščine:

- okoliščine iz člena 904 IDZ,
- okoliščine objektivne narave, ki se uporabljajo za nedoločeno število gospodarskih subjektov (npr. posebne geografske in gospodarske razmere dela carinskega območja Skupnosti (80); rok, ki začne teči od trenutka, ko je carinski dolžnik obveščen o carinskem dolgu, je lahko različen glede na to, ali je začetna odsotnost vknjižbe dajatev posledica dejanja, ki je bilo v trenutku, ko se je zgodilo, zavezano sprožitvi kazenskega postopka na sodišču (81); obveznost uskladitve z določbami Carinskega zakonika Skupnosti od 1. januarja 1994 (spoštovanje rokov, po katerih je treba za začasno skladiščeno blago opraviti carinsko dovoljeno rabo ali uporabo) (82), itd.),

(80) Zgoraj navedena sodba „Coopérative agricole d’approvisionnement des Avirons“, točka 22 (glede geografskih in gospodarskih razmer otoka Réunion).

(81) Sodba z dne 18.1.2000 „Mehibas Dordtselaan BV“, T-290/97, točka 80.

(82) REM 9/01

- možna neveljavnost uredbe Skupnosti; uporaba določb člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti ne sme biti sredstvo za izogibanje pravilom, ki se uporabljajo za spodbijanje pravnih aktov Skupnosti zaradi njihove neveljavnosti (83),

(83) REM 16/01

- možen neobstoj carinskega dolga, saj mora izvajalec, če spodbija carinski dolg, odločbo, ki ta dolg določa, spodbijati pred nacionalnimi sodišči v skladu s členom 243 Zakonika (84),

(84) Sodba z dne 11.7.2002 „Hyper Srl“, T-20599, točka 98.

- nezmožnost strokovnjaka za carinjenje, da bi od stranke dobil povračilo zneska dajatev, saj je le-ta plačilno nesposobna ali v stečaju (85),

(85) Sodba z dne 13.11.1984, „Van Gend & Loos NV“, 98/83 in 230/83, točka 16 in zgoraj navedena sodba „Mehibas Dordtselaan BV“, točka 81; REM 34/99

- gospodarske težave zadevne osebe (nevarnost stečaja ali likvidacije, v odsotnosti povračila ali odpustitve) (86),

(86) REM 4/91, REM 34/99

- deklarant ne spoštuje navodil osebe, ki jo zastopa (87),

(87) REM 4/93, REM 13/95

- napako naredi oseba, zaposlena pri deklarantu (88), četudi je ta oseba nova in neizkušena (89),

(88) REM 4/93, REM 8/93
(89) REM 12/93

- težave, ki jih je deklarantu povzročilo njegovo osebje (bolezni, dopusti ...) (90),

(90) REM 9/01

- težave, povezane z vzpostavitvijo računalniškega sistema v podjetju, (91),

(91) REM 9/01

- dejstvo, da izvajalec ni mogel predložiti vloge za povračilo ali odpust dajatev v skladu s členom 236 Carinskega zakonika Skupnosti v roku, določenem v navedenem členu (92),

(92) REM 3/90, REM 9/92

- dejstvo, da pristojni carinski organi izvajalcu niso svetovali, naj uporabi carinske postopke z ekonomskim učinkom ali poenostavljene postopke carinjenja (93),

(93) REM 9/01

- kraja blaga pod carinskim nadzorom, za katerega se domneva, da bo, če se ne najde, dano na trg Skupnosti (94),

(94) Sodba z dne 5.10.1983, „Esercizio magazzino generali S.p.a e Mellina Agosta S.r.l.“, C-186 in 187/82, točki 14 in 15, REM 13/93, REM 19/00.

- uničenje vozila in blaga na njem zaradi napada nekaj ur po odobritvi ukinitve sodne zaplombe (95),

(95) REM 10/94

- stranka strokovnjaku za carinjenje priskrbi dokumente (račune), za katere se kasneje izkaže, da so napačni, ponarejeni ali netočni. Ta okoliščina je v skupini komercialnih tveganj, ki bremenijo strokovnjake za carinjenje, ko prevzamejo odgovornost tako za plačilo dajatev kot za pravilnost dokumentov, ki jih predložijo carinskim organom (96).

(96) Zgoraj navedeni sodbi „Van Gend & Loos NV“, točka 16, in „Mehibas Dordtselaan BV“, točka 83.

2.2. Odsotnost prevare in očitne malomarnosti

2.2.1. Načela

- Na splošno pojem prevare pomeni dejanje, ki lahko sproži kazenski postopek na sodišču, ali poskus takšnega dejanja. Zato noben izvajalec, ki ni deloval v dobri veri, ni upravičen do povračila ali odpusta dajatev v skladu s členom 239 Zakonika.

Če obstajajo indici, da bi lahko šlo za prevaro, mora izvajalec dokazati, da je deloval v dobri veri in brez prevare.

- Merila, s katerimi se določi, ali je izvajalec deloval očitno malomarno ali ne, so enaka kot tista, s katerimi se določi, ali lahko izvajalec razmeroma lahko ali ne odkrije napako carinskih organov v smislu člena 220(2)(b) Zakonika. Treba je torej zlasti upoštevati točno naravo napake, poklicne izkušnje in vestnost izvajalca (97) (glej točko 1.2. zgoraj).

97) Zgoraj navedena sodba „Kaufring AG“, točki 278 in 279.

2.2.2. Primeri

- Kot primeri očitne malomarnosti štejejo npr.:
 - izvajalec, ki je imel težave, ko je skušal od sopogodbenice dobiti dokumente, potrebne za dodelitev preferencialne obravnave, in ker kljub temu ni stopil v stik z omenjeno sopogodbenico, da bi težave rešil, čeprav se je zavedal pomembnosti omenjenih dokumentov (98);

(98) REM 9/90

- izvajalec ni sprejel potrebnih ukrepov za ponovni uvoz blaga v rokih, določenih v predpisih o pasivnem oplemenitju. Izvajalec bi moral sprejeti vse potrebne ukrepe za nakup in prevoz blaga v določenih rokih in ob izračunu potrebnega časa upoštevati možne težave in zlasti zamude pri nakladanju blaga (99),

(99) REM 10/91

- izvajalec med sestavo carinske deklaracije za sprostitev blaga v prosti promet ni zagotovil prisotnosti blaga (100),

(100) REM 13/93, kjer deklarant med sestavo carinske deklaracije za sprostitev blaga v prosti promet ni vedel, da je bilo blago ukradeno.

- izvajalec ne upošteva jasnih določil besedila dovoljenja, ki ga uporablja za carinske postopke z ekonomskim učinkom (101),

(101) REM 23/99, REM 18/00

- izvajalec ne upošteva rednih pisnih opominov carinskih organov, da je treba upoštevati veljavne predpise ali roke, določene v teh predpisih (102).

(102) REM 9/91

2.3. Primeri iz sektorjev, kjer so se sprejele številne odločitve

2.3.1. Tranzit

Na splošno je glavni zavezanec zaradi svojega položaja navadno pristojnim oblastem odgovoren za nemoten potek skupnostnih tranzitnih operacij, in to tudi če je žrtev goljufivega ravnanja tretje osebe. Tudi to, da se blago ne predloži v

skupnostnem tranzitnem postopku na namembnem carinskem uradu, je, ne glede na razlog, navadno del komercialnega tveganja glavnih zavezancev.

Vendar so sodna praksa Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti ter odločbe Komisije v nekaterih izjemnih primerih zmanjšale odgovornost glavnega zavezanca z uporabo določb člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti.

- Tako se kot posebne okoliščine, kjer ni bilo ne prevare ne očitne malomarnosti, štejejo:
 - nacionalni organi namerno dopustijo, da se zgodijo prekrški in nepravilnosti, da bi lažje razkrili mrežo, identificirali povzročitelje goljufij in dobili ali okrepili dokaze v primeru, ko glavni zavezanec ne sodeluje pri goljufiji (103),

(103) Zgoraj navedena sodba „De Haan Beheer BV“, točka 53; REM 46/99 Sodba „De Haan Beheer BV“ mora biti ozko interpretirana: glede tega glej REM 8/00.

- carinski uradnik je pri goljufiji sodeloval tako, da je napačno trdil, da je bilo blago iz tranzitnega dokumenta predloženo na namembnem carinskem uradu, medtem ko glavni zavezanec pri goljufiji ni sodeloval (104),

(104) Sodba z dne 7.6.2001, „Rotermund“, T-330/99; REM 7/97, REM 14/97; REM 46/99; REM 12/00; REM 1/01. Za primer, kjer je – ravno obratno – zadevna oseba ravnala očitno malomarno, glej REM 9/00.

- neskupnostno blago je krožilo po carinskem območju Skupnosti z dokumentom T2 namesto T1, ko se je pojavil dokaz za sprostitev v porabo v tretji državi. Zato se blago ne bi smelo sprostiti v trgovinski promet Skupnosti brez plačila dajatev. Ta vrsta napake mora ostati napaka glavnega zavezanca (105),

(105) REM 16/93

- neskupnostno blago je krožilo po carinskem območju Skupnosti z dokumentom T2 namesto T1, in sicer je tranzitni postopek izvedel namembni carinski urad, ki je blago obravnaval v skladu z njegovim dejanskim statusom. Zato se blago ne bi smelo sprostiti v trgovinski promet Skupnosti brez plačila dajatev. Ta vrsta napake mora ostati napaka glavnega zavezanca (106),

(106) REM 11/97, REM 16/97, REM 9/98

- neskupnostno blago je krožilo po carinskem območju Skupnosti, ne da bi bilo – zaradi napake glavnega zavezanca – vključeno v skupnostni tranzitni postopek, in sicer je to blago potovalo na istem tovornjaku kot drugo blago v tranzitnem postopku in ga je carinski urad obravnaval v skladu z njegovim dejanskim statusom. Zato se blago ne bi smelo sprostiti v trgovinski promet Skupnosti brez plačila dajatev. Ta vrsta napake mora ostati napaka glavnega zavezanca (107).

(107) REM 17/97

- Kot posebne okoliščine, kjer ni bilo ne prevare ne očitne malomarnosti zadevne strani, ne štejejo:
 - blago v tranzitnem postopku je med tranzitno operacijo izginilo zaradi goljufije, tudi če je glavni zavezanec deloval v dobri veri in so povzročitelji goljufij plačilno nesposobni (108), in četudi je zadevna oseba žrtev teh kaznivih dejanj (109).

(108) REM 11/90, REM 9/93
(109) REM 19/00

- tranzitna operacija se ni izvedla in se blago ni našlo, četudi prejemnik v tretji državi trdi, da je blago prejel, vendar tega ne more dokazati, saj je bilo njegova družba uničena v vojni (110).

(110) REM 7/94

2.3.2. *Neizpolnjevanje obveznosti pristojnih oblasti*

Hujše neizpolnjevanje obveznosti pristojnih carinskih organov in Komisije pri uporabi veljavnih pravil in pri nadzoru uporabe omenjenih pravil lahko, če vodi v nepravilnosti, povzroči posebne okoliščine v smislu člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti. To je zlasti res na področju preferencialnih tarifnih režimov in sporazumov, ki omogočajo prosti pretok blaga.

Pojem neizpolnjevanje obveznosti je širši kot pojem napake carinskih organov. Tako se lahko ravnanje pristojnih organov kljub temu, da niso naredili napake v smislu člena 220(2)(b) Carinskega zakonika Skupnosti, šteje kot neizpolnjevanje obveznosti.

Obstoj neizpolnjevanja obveznosti pristojnih organov ne daje *ipso facto* pravice do povračila ali odpusta v skladu s členom 239 Carinskega zakonika Skupnosti. Zadevni izvajalci prav tako ne smejo biti krivi prevare ali očitne malomarnosti. Za oceno stanja se uporabljajo merila iz točke 2.2 zgoraj.

Glede izdaje neveljavnih potrdil pristojnih organov tretjih držav (111) je treba omeniti nekatere posebnosti iz sodne prakse Skupnosti (112). Prvič, malomarnost izvajalcev se določi glede na to, kako dolgo so pristojni organi v svojem ravnanju vztrajali. Drugič, če organ, odgovoren za povračilo ali odpust ne more dokazati, da so se zadevne osebe s sklenitvijo svojih kupoprodajnih pogodb in s spornimi uvozi odmaknile od običajne poslovne prakse, mora dokazati prevaro ali očitno malomarnost izvajalcev.

(111) Kar izključuje napačna ali ponarejena potrdila in primere, ko izvoznik sam potrdi, da blago izpolnjuje pogoje za preferencialno obravnavo (pooblaščen izvozniki). (112) Zgoraj navedeni sodbi „Eyckeler & Malt/Commission“ in „Kaufring AG“.

V drugih primerih morajo izvajalci dokazati, da so vestno zagotovili vse pogoje za preferencialno obravnavo. Če je v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno mnenje o utemeljenih dvomih, ali država upravičenka dobro uporablja preferencialni dogovor, izvajalci za dejavnosti po tej objavi ne morejo več trditi, da so delovali v dobri veri.

2.3.2.1. Primeri neizpolnjevanja obveznosti

Neizpolnjevanje obveznosti, ki povzroči posebne okoliščine v smislu člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti, se je zgodilo v naslednjih primerih:

- Uvozi govejega mesa, imenovanega „**Hilton beef**“ leta 1991 in 1992. To meso je bilo v mejah določene kvote in ob predložitvi potrdila o pristnosti, ki ga izdajo pristojni argentinski organi, izvzeto iz kmetijskega prelevmana. Sodišče prve stopnje Evropskih skupnosti je menilo, da so številna napačna ali ponarejena potrdila povzročila velike prekoračitve kvote v letih 1991 in 1992 zato, ker Komisija ni izpolnila svoje dolžnosti nadziranja uporabe kvote v letih 1991 in 1992. Zelo strokovno izvedene poneverbe so torej presegale običajno komercialno tveganje uvoznikov (113);

(113) Zgoraj navedena sodba „Eyckeler & Malt/Commission“, točka 189.
--

- uvozi „**barvnih televizij iz Turčije**“ od leta 1991 do 15. januarja 1994 (114) s potrdili o gibanju blaga ATR, kolikor so bili pristojni turški organi, Komisija in Pridružitveni svet EGS-Turčija odgovorni za kršitve, ki so prispevale k nepravilnostim pri izvozu televizij iz Turčije v Skupnost. Štelo se je, da so turški organi vedeli ali bi vsaj morali vedeti, da blago, za katerega so izdajali potrdila ATR, ni izpolnjevalo pogojev za režim prostega pretoka blaga. Turški organi več kot 20 let v svojo zakonodajo niso prenesli pravil glede izravnalne dajatve. Poleg tega so v spornem obdobju sprejeli ukrepe, ki niso upoštevali določb Pridružitvenega sporazuma in dodatnega protokola ali niso zagotovili pravilne uporabe teh določb. Prav tako je za kršitev odgovorna Komisija, kolikor ni zagotovila ustreznega nadzora uporabe Pridružitvenega sporazuma in dodatnega protokola in v kolikor ni nemudoma obvestila uvoznikov Skupnosti o možnih tveganjih pri uvozu barvnih televizij iz Turčije. Končno je za kršitev odgovoren tudi Pridružitveni svet EGS–Turčija, kolikor v več kot 20 letih ni sprejel nobenega ukrepa, da bi zagotovil, da bi Turčija upoštevala določbe iz Pridružitvenega sporazuma in dodatnega protokola.

(114) Zgoraj navedena sodba „Kaufring AG“; REM 21/01. Vendar glede protidampinških dajatev glej REM 23/01.

- Uvozi „**tun iz Turčije**“ od junija 1993 do datuma objave obvestila uvoznikom št. 2000/C 366/09, kolikor so pristojni turški organi vedeli ali bi vsaj morali vedeti, da blago, za katerega so izdajali potrdila ATR, ni izpolnjevalo pogojev za preferencialno obravnavo. Poleg tega iz raziskav Skupnosti in iz nesodelovanja turških organov izhaja, da slednji niso sprejeli vseh potrebnih varnostnih ukrepov za zagotovitev ustrezne uporabe določb. Omenjeni organi po rezultatih raziskave niso le zavrnili umik spornih potrdil, temveč so še naprej izdajali potrdila zadevnim izvoznikom (115).

(115) REM 25-27-33-35/00.

- uvozi „**tekstilnih izdelkov iz Bangladeša**“ od leta 1994 do 5. aprila 1997, datuma objave obvestila uvoznikom št. 97/C 107/05, v okviru preferencialnega režima, ki se uporablja v skladu s splošnim sistemom preferencialov, v kolikor so pristojni organi Bangladeša, ki so izdajali potrdila Obrazec A, kršili svoje obveznosti. Uvozi, za katere so odgovorni pristojni organi, so uvozi s potrdili o poreklu, ki so jih po raziskavi Skupnosti leta 1996 organi Bangladeša umaknili. Prav tako so pristojni organi odgovorni za uvoze s potrdili o poreklu, ko organi Bangladeša sklicujoč se na izjemne okoliščine niso odgovorili na zahteve za naknadno preverjanje. Organi Bangladeša niso izpolnili svojih obveznosti, saj so vedeli ali bi vsaj morali vedeti, da blago, za katerega so izdajali potrdila Obrazec A, ni izpolnjevalo pogojev za preferencialno obravnavo.
- - veliko povečanje izvoza preje, medtem ko njena proizvodnja ni naraščala tako hitro;
- - izvozniki so predložili dokumente v podporo zahtevkov za potrdila, ki bi lahko omogočili oceno količine uvoženih surovin, ki so se uporabljale za izdelavo dokončanih izdelkov;
- - organi Bangladeša so predložili dva zahtevka za odstopanja od pravil o poreklu v letih 1989 in 1994 s podatki, na podlagi katerih se je dalo sklepati, da so organi vedeli ali bi morali vedeti, da večina konfekcijskih oblačil, izvoženih s potrdilom Obrazec A, ki so jih izdali pristojni organi Bangladeša, ni izpolnjevala meril porekla;
- - iz nacionalne politike Bangladeša za večanje zmogljivosti predenja in iz različnih zahtevkov za odstopanje od pravil o poreklu se je lahko sklepalo, da so organi Bangladeša vedeli ali bi vsaj morali vedeti, da zmogljivost predenja ni zadoščala za proizvodnjo dovolj velikih količin preje v nacionalni industriji;
- - veliko zadevnih potrdil Obrazec A je bilo umaknjenih;
- - organi Bangladeša naknadno niso mogli preveriti zelo velikega števila potrdil Obrazec A, ki so jih izdali (116).

(116) REM 21 à 24/00, REM 28/01

- uvozi „**tekstilnih izdelkov iz Laosa**“ s potrdili Obrazec A, ki so jih izdali organi Laosa med 1. novembrom 1992 in 28. novembrom 1995, kolikor pristojni organi, ki so potrdila izdali, niso izpolnjevali svojih obveznosti. Uvozi, za katere so odgovorni pristojni organi, so uvozi s potrdili o poreklu, ki so bila kasneje na določenih seznamih raziskave Skupnosti, izvedene v Laosu leta 1995, nato pa so jih organi Laosa razveljavili. Šteje se, da organi Laosa niso izpolnili svojih obveznosti, saj so vedeli ali bi vsaj morali vedeti, da blago, za katerega so izdajali potrdila Obrazec A, ni izpolnjevalo pogojev za preferencialno obravnavo, in ker niso nikoli preverjali izvoznih družb in so po izvozu blaga na potrdila dajali odobritve.

(117) REM 5/01

2.3.2.2. Primeri nepriznavanja neizpolnjevanja obveznosti.

Neizpolnjevanje obveznosti, ki povzroči posebne razmere v smislu člena 239 Carinskega zakonika Skupnosti, ni bilo ugotovljeno v naslednjih primerih:

- uvozi serij **DRAM s poreklom iz Japonske** z dokumenti, ki so vsebovali cenovno zavezujoče ponudbe izvoznika in omogočali oprostitev plačila protidampinških dajatev pri uvozu, in ki so se kasneje izkazali za neveljavne. Sodišče prve stopnje ES je menilo, da Komisija ni kršila svojih obveznosti, saj ni bila obvezana nadzirati, ali vsak posamezni dokument dejansko odgovarja ustreznemu uvozu, in bi se takšen nadzor lahko izvedel le v okviru naknadnih pregledov. Poleg tega je bil to osamljen primer in ni bilo jasno opisano, kako bi lahko Komisija v času uvoza odkrila goljufivo uporabo teh dokumentov (118);

(118) Sodba z dne 4.7.2002, „SCI UK Ltd“, T-239/00; glej tudi REM 44/99.

- uvozi „**barvnih televizij iz Indije**“ s potrdili Obrazec A v okviru splošnega sistema preferencialov; navedena potrdila so organi Indije po raziskavi Skupnosti umaknili. Sodišče prve stopnje ES je menilo, da pristojni organi Indije in Komisija niso kršili svojih obveznosti. Organi Indije so dejavno sodelovali s službami Komisije in državami članicami pri nadzoru zakonitosti izvozov barvnih televizij v Skupnost. Poleg tega organi niso poznali vseh potrebnih dejstev za uporabo zadevnih predpisov in niso delovali v dogovoru z izvozniki. Komisija pa je delovala nemudoma in vestno in je bila po svoji splošni dolžnosti vestnosti obvezana izdati splošno opozorilo uvoznikom Skupnosti samo v primeru, ko je resno dvomila o zakonitosti velikega števila izvozov v okviru preferencialnega režima (119).

(119) Sodba z dne 11.7.2002 „Hyper Srl“, T-20599; glej tudi REM 14/98.